

»Z VPRAŠANJEM KOSOVA SE JE TREBA SOOČITI«

Slovensko predsedovanje Svetu Evropske unije želi doseči, da bi Evropska unija zavzela skupno stališče do razmer v Tibetu in olimpijskih iger v Pekingu.

NOVINAR: Gospod predsednik, v Evropi se na veliko razpravlja o tem, ali naj se naši športniki zaradi razmer v Tibetu sploh udeležijo olimpijskih iger. Ali bo Evropska unija pri tem vprašanju imela skupno stališče?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Mislim, da bi bilo dobro, da najdemo skupni dogovor. Na srečanju nacionalnih olimpijskih komitejev in ministrov za kulturo in šport v Sloveniji smo se dogovorili, da bojkot olimpijskih iger ni ena izmed možnosti. To ne bi pomagalo nikomur. Predvsem zato, ker bodo olimpijske igre na Kitajskem, so vsi pogledi svetovne javnosti usmerjeni v Tibet. Če bi bojkotirali olimpijske igre, se bo po nekaj tednih vsa pozornost usmerila na druga krizna območja.

NOVINAR: Ali obstajajo druge možnosti, kako bi lahko Evropejci pokazali svojo nejevoljo?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Pri vsakih olimpijskih igrah obstajajo možnosti, ki so bolj kot s športom povezane s politiko. K temu spada tudi odprtje iger. Koliko vodilnih svetovnih politikov se bo udeležilo otvoritvene slovesnosti, je zelo odvisno od razmer v Tibetu. Zelo pozitiven znak bi bil, če bi se kitajska vlada začela pogovarjati z dalajlamo. Če se stališče vlade ne bo spremenilo, se številni pomembni politiki ne bodo udeležili slavnostnega odprtja.

NOVINAR: Ali so mogoče tudi gospodarske sankcije?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Težko si predstavljam še hujše razmere, kot jih že imamo. Kitajski zunanji minister nam je obljubil, da bo na krizna območja lahko odpotovala skupina evropskih novinarjev in bo lahko svobodno poročala o tamkajšnjih razmerah. Tudi to bi bilo jasno znamenje, da poskušajo kitajske oblasti umiriti razmere.

NOVINAR: Evropa ima svoje lastno krizno območje, Kosovo. Beograd želi, da bi se prebivalci iz pretežno srbskih predelov Kosova maja udeležili srbskih parlamentarnih in lokalnih volitev. Ali bo Evropska unija trpela takšno neupoštevanje avtoritete kosovske države?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Da se ljudje udeležijo volitev, ne predstavlja težave. Pri nas se udeležujejo volitev tudi ljudje v drugih državah, če živijo v tujini ali pa imajo dvojno državljanstvo.

NOVINAR: Se vam ne zdi, da želi Srbija s tem vplivati na odcepitev severa Kosova?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Polovica srbske manjšine živi na severu Kosova, druga polovica pa v enklavah. Razdelitev Kosova sploh ni v njihovem interesu.

NOVINAR: Ali mislite, da bi morala Evropska unija narediti več za večjo sprejemljivost neodvisnosti?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Razen na severnem delu ne pričakujem večjih težav. Evropska unija, NATO in Združeni narodi ščitijo srbsko manjšino. To priznavajo tudi zmerni srbski politiki. Vse v Srbiji ni tako brezupno, kot se zdi.

NOVINAR: Mislite, da se bo Srbija lahko kdaj sprijaznila z izgubo Kosova?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ta meja ni bila potegnjena z neodvisnostjo Kosova, ampak s politiko Slobodana Miloševića in z odzivom NATO na njegovo politiko. Edina pot za ponovni izbris te meje je članstvo v Evropski uniji. Mogoče bo to trajalo 20 ali 30 let. Vendar je to edina realna pot. Rusija na tem področju nikoli ne bo posredovala z vojsko.

NOVINAR: Ali bo Evropska unija pri volitvah znova podpirala proevropsko politiko?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Sploh ni mogoče, da se ne bi odločili za takšno podporo. Pri volitvah bo vse osredotočeno na vprašanje, ali EU za Srbijo predstavlja dobro perspektivo. Na februarskih predsedniških volitvah je predsednik Tadić zelo tesno zmagal. Sam mi je povedal, da je bil glavni razlog za njegovo zmago pomoč iz Bruslja.

NOVINAR: Ali bo Evropska unija Srbiji znova predstavila konkretne ponudbe o sodelovanju?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Treba bi bilo izvesti dodatne korake v smeri liberalizacije vizumov, saj so to stvari, ki jih občutijo navadni ljudje. Če želijo Srbi danes potovati v Evropsko unijo, morajo dolgo čakati na vizum, ki je poleg tega tudi zelo drag. Na tem področju moramo nekaj storiti za mlade ljudi, predvsem za študente. Ko so po razglasitvi neodvisnosti Kosova v slovensko veleposlaništvo v Beogradu skozi okna prileteli kamni, so po treh dneh našemu veleposlaniku študenti prinesli nova stekla.

NOVINAR: Evropska unija se trenutno ukvarja tudi z vprašanjem skupne politike o vizumih. Med tem je šest članic z ZDA sklenilo bilateralne dogovore. Ali bo lahko Evropska unija do tega dosegla skupno stališče?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Do pred kratkim je bila to zelo vroča tema. Zdaj smo sklenili dvodelen dogovor: vsaka država se lahko ločeno pogaja z Washingtonom, vendar mora spoštovati skupno zakonodajo. Državljeni dvanajstih držav za vstop v ZDA še vedno potrebujejo vizum. To, da se za Evropsko unijo pogaja samo Evropska komisija, ni pripeljalo do uspeha.

NOVINAR: Tema, s katero se Bruselj zelo ukvarja, so novi položaji, ki bodo začeli veljati ob uveljavitvi lizbonske pogodbe. Ali boste posamezne odločitve sprejeli še med vašim predsedovanjem?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Za nas je najpomembnejša ratifikacija pogodbe. Ne želimo se soočiti z vprašanji, ki bi lahko vplivala na ta proces. Zato trenutno ne želimo razpravljati o tem, kdo bi bil predsednik Evropskega sveta ali predstavnik za zunanjo politiko. Naš cilj je, da bi do konca junija čim več držav ratificiralo lizbonsko pogodbo. Računamo na okrog 20 držav, med njimi tudi na Irsko.

NOVINAR: Na Irskem bodo o tem izvedli referendum. Ali se vam še katera izmed držav zdi problematična?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Na Irskem po mojem mnenju delajo zelo dobro. Zdi se mi, da so na pravi poti. Poleg tega je še nekaj drugih držav, kot na primer Poljska in Slovaška, ki se ukvarjajo z notranjepolitičnimi spori. Vendar mislim, da ni pričakovati nobene resne nevarnosti. Konec koncev večina državljanov v teh dveh državah podpira pogodbo.

NOVINAR: Po zadnjem vrhu Evropske unije so bili sklepi, kako naj bi se energijsko intenzivne panoge, kot sta železarstvo in papirna industrija, zaščitile pred posebnimi obremenitvami v boju proti podnebnim spremembam, različno interpretirani. Kaj natančno ste sklenili?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Mislim, da smo prišli do zelo pametne odločitve. Odločili smo se, da ne sme priti do izjem, če želimo doseči mednarodni dogovor za čas po preteku kjotskega sporazuma v letu 2012. Če nam to ne bo uspelo, bo morala Evropska unija poiskati kompromis. K temu nas ne silijo samo zahteve industrije in sindikatov, ampak tudi podnebne spremembe.

NOVINAR: Kdaj bo postalo vse jasno za prizadete industrijske panoge? Že leta 2009, kot si želi zvezna vlada, ali pozneje?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Končni datum je december 2009, ko bo klimatska konferenca v Københavnu. Takrat bo postalo tudi vse jasno o vlogah vseh drugih globalnih igralcev. Trenutno so emisije v Evropski uniji in na Kitajskem na približno enaki stopnji, vendar se ta stopnja zvišuje. Potrebujemo globalni dogovor.

Vprašanja sta zastavljala Nikolas Busse in Michael Stabenow.